

Navodila za citiranje in navajanje virov UP FVZ

Viri

Za citiranje v samem besedilu (angl. »in-text citation«) in navajanje literature (v poglavju Viri) se uporablja 7. verzijo APA (angl. »American Psychological Association«) standardov, slovenska različica.

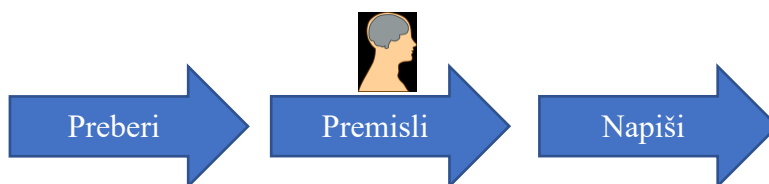
Citiranje

Citiranje v besedilu se deli na:

- povzemanje oz. parafraziranje, t.j. na novo oz. drugače predstaviti že znano temo;
- dobesedno citiranje.

Oba načina citiranja zahtevata citat v besedilu. Naj poudarimo, da četudi napišete določeno idejo s svojimi besedami, oz. predružačite, morate omenjeno besedilo še ustrezno citirati. Če je le možno, se dobesednem citiranju v besedilu izogibajte, razen v primeru, ko želite res poudariti zapis določenega besedila (npr. definicija, izpis dela zakona oz. pravilnika). Slednje namreč povečuje indeks podobnosti besedila z drugimi besedili, kar pa zmanjšuje izvirnost vašega dela. Zaradi navedenega vam priporočamo smiselno parafraziranje besedila.

Parafraziranje je miselni proces. Slika 1 prikazuje bistvo omenjenega procesa, kjer prebrano besedilo najprej pri sebi dobro premotrino in šele nato napišemo izsledke iz njega. Tako se izognete brezglavemu kopiranju besedila v vaše izdelke. Gre za strategijo, s katero je možno izboljšati sporočilnost besedila.

Slika 1: Proces parafraziranja besedila

Citat mora biti naveden pred piko oz. na ustreznem mestu znotraj stavka v besedilu v obliki: (Priimek, leto nastanka vira). V primeru, da **avtor ni znan**, lahko namesto priimka napišemo organizacijo/skupino, ki je pripravila vir.

Primer:

(World Health Organisation, 2021)

V primeru, da **ni znan ne avtor, ne organizacija/skupina**, v citatu napišemo prvih nekaj besed naslova v dvojnih navednicah in dodamo letnico. Omenjeni način uporabljamo pri zakonih, saj slednji niso avtorsko delo.

Primer:

... je v uporabi tudi za delovna razmerja med tujimi delodajalci in delavci (»Zakon o delovnih razmerjih«, 2010).

Primer:

Zakon o delovnih razmerjih (2010) navaja, da ...

V primeru, da **letnica nastanka ni znana**, uporabimo oznako **b. d.** Taka oblika se pogosto pojavi pri spletnih virih.

Primer:

(World Health Organisation, b. d.).

Citiranje glede na število avtorjev

Preglednica 1 prikazuje pravilno citiranje virov glede na število avtorjev.

Preglednica 1: Citiranje virov glede na število avtorjev

Število citiranih avtorjev istega vira	Citiranje v besedilu
1	Citiramo tako, da napišemo samo avtorja in letnico. 1.možnost: znotraj stavka. Novak (2006) je identificiral povezanost med ... Podobno je ugotovil tudi Novak (2006), ko je preučeval ... 2.možnost: na koncu stavka: Identificirana je bila povezanost med ITM in stopnjo anksioznosti (Novak, 2006).
2	Citiramo tako, da napišemo oba avtorja in letnico, med obema avtorjema dodamo in. 1.možnost: znotraj stavka, letnica v oklepaju Novak in Koren (2007) sta identificirala povezanost med ... Podobno sta ugotovila tudi Novak in Koren (2007) pri preučevanju ... 2.možnost: v oklepaju na koncu stavka, med avtorji in letnico je vejica Identificirana je bila povezanost med ITM in stopnjo anksioznosti (Novak in Koren, 2007).
3 in več	Citiramo tako, da napišemo prvega avtorja in dodamo oznako idr. 1.možnost: znotraj stavka, letnica v oklepaju Novak idr. (2007) so identificirali povezanost med ... Podobno so ugotovili tudi Novak idr. (2007) pri preučevanju ... 2.možnost: v oklepaju na koncu stavka, med prvim avtorjem z dodanim idr. in letnico je vejica: Identificirana je bila povezanost med ITM in stopnjo anksioznosti (Novak idr., 2007).

V primeru, da povzemamo ugotovitve iz več različnih virov, se vsak vir loči s podpičji. Navedemo jih po abecednem vrstnem redu.

Primer:

Identificirana je bila povezanost med ITM in stopnjo anksioznosti (Antončič, 2002; Bratož, 1999; Cek idr., 2001).

V kolikor besedilo dobessedno citiramo, se za letnico vnese vejico in stran/i citata. Tak način citiranja uporabimo le, ko dobessedno povzemamo določeni vir: npr. pri definicijah, zakonih, izjavah. V takem primeru povzeto besedilo označimo z navednicami in ležečim tiskom (kot je v spodnjem primeru).

Primer:

Novak (2007, str. 40) je ugotovil, da je »dobessedni citat«.

V primeru, da je **isti avtor oz. avtorji v istem zaporedju v določenem letu izdal dva vira**, poleg letnice v citatu dodamo še oznake a, b, itn.

Primer:

Kovač (2004a) je ugotovil, ... Kovač (2004b) prav tako navaja...

Identificirana je bila povezanost med ITM in stopnjo anksioznosti (Kovač, 2004a; Kovač, 2004b)

V primeru citiranja več virov iz istega leta, ki imajo na začetku navedene enake avtorje v enakem vrstnem redu, napišemo v citatu vse do vključno prvega različnega. Zaradi razlikovanja virov se slednjega držimo v celotnem besedilu.

Primer:

Novak, Koren, Korošec idr. (2007) oz. ... (Novak, Koren, Korošec idr., 2007)

Novak, Koren, Pucer idr. (2007) oz. ... (Novak, Koren, Pucer idr., 2007)

Če je le možno, je potrebno vedno citirati iz izvirnega vira. Samo v primeru, če slednji ni na voljo, se lahko uporabi posredno citiranje.

Primer – v delu Novaka (2008) je zapisano nekaj, kar je napisal Kovač (2004):

Kovač (v Novak, 2008) navaja, da ...

... (Kovač v Novak, 2008).

Pogosti problemi pri citiranju

Vir se citira takoj, ko se povzema ideje v njem. Znani so primeri, ko študentje povzamejo cel odstavek in na koncu za piko dodajo citat (Slika 2). **Tak način citiranja je napačen.**

Akne predstavljajo vidno indikacijsko bolezen prekomerno aktivirane sesalske tarče signalizacije rapamycin kompleksa 1 (mTORC1), neugodnega metabolnega odstopanja na poti do resnih skupnih zahodnih bolezni civilizacije, povezane s povečanim indeksom telesne mase in odpornostjo proti insulinu. Pretirana mTORC1 signalizacija razlaga povezavo aken s povečanim indeksom telesne mase, inzulinsko rezistenco in zgodnjim začetkom menarhe. Ugotovili so, da visoka glikemična obremenitev in povečana poraba mleka in mlečnih izdelkov poslabšata mTORC1. (Melnik, 2013)

Slika 2: Citiranje celotnega odstavka - narobe

Slika 3 prikazuje, primer, ko je citat takoj na koncu prvega stavka, ki se nanaša na omenjeni vir. V izogib ponavljanju citatov v vsakem stavku je z besedami poudarjeno, da se nadaljnji stavki nanašajo na zadnji citirani vir.

Akne predstavljajo vidno indikacijsko bolezen prekomerno aktivirane sesalske tarče signalizacije rapamycin kompleksa 1 (mTORC1), neugodnega metabolnega odstopanja na poti do resnih skupnih zahodnih bolezni civilizacije, povezane s povečanim indeksom telesne mase in odpornostjo proti insulinu (Melnik, 2013). Omenjeni vir navaja, da pretirana mTORC1 signalizacija razlaga povezavo aken s povečanim indeksom telesne mase, inzulinsko rezistenco in zgodnjim začetkom menarhe. Navaja tudi, da visoka glikemična obremenitev in povečana poraba mleka in mlečnih izdelkov poslabšata mTORC1.

Slika 3: Sklicevanje na zadnji naveden citat

Če je le možno, vam priporočamo, da odstavke tvorite tako, da posamezne stavke povzimate iz več različnih virov (Slika 4) in da v enem odstavku predstavite eno idejo.

Akne predstavljajo vidno indikacijsko bolezen prekomerno aktivirane sesalske tarče signalizacije rapamycin kompleksa 1 (mTORC1), neugodnega metabolnega odstopanja na poti do resnih skupnih zahodnih bolezni civilizacije, povezane s povečanim indeksom telesne mase in odpornostjo proti insulinu (Melnik, 2013). Pretirana signalizacija razlaga povezavo aken s povečanim indeksom telesne mase, inzulinsko rezistenco in zgodnjim začetkom menarhe (Wilson, 2014). Papadopoulos in Smith (2016) navajata, da visoka glikemična obremenitev in povečana poraba mleka in mlečnih izdelkov poslabšata mTORC1.

Slika 4: Odstavek - povzet iz različnih virov

Navajanje virov

V poglavju *Viri* navedemo uporabljene oz. citirane vire po abecednem vrstnem redu priimka prvega avtorja. V kolikor slednjega ni, napišemo naziv ustanove / organizacije / skupine (slednje mora biti potem ustrezno zapisano v citatu v besedilu), oz. v primeru navajanja zakonov pa naziv zakona. Ko naštevamo avtorje, izpišemo vse avtorje (če je teh od ena do 20). Če je avtorjev 21 ali več, se navede prvih 19 in doda, vejico, presledek, tri pike, presledek in zadnjega avtorja. Sledi letnica v oklepaju, nato pika.

Primer (od ena do 20 avtorjev):

Kameg, K. M., Luther Szpak, J., Cline, T. W. in McDermott, D. S. (2014). ...

Primer (21 avtorjev in več):

McDuff, C., Smith, J., Kensington, K., Jones, S., Coughlan, S., Bortolin, L., Witte, M., Scott, A., Newport, A., Jensen, K., Wutzler, J., van Staden, I., McLean, J., Bergsma, G., Dowman, B., Petrie, K., Higgins, D., McCloud, R., Jessop, L., ... Duncan, P. (2017). Buying habits ...

V primeru, da imate med viri avtorja z enakim priimkom in inicialko imena, se v oglatih oklepajih navede tudi ime.

Primer:

Kameg, K. [Karel]. (2007). ...

Kameg, K. [Konrad]. (2017). ...

Pri avtorjih, ki imajo dve ali več imen, je med inicialkami imen presledek.

Primer:

McDermott, D. S. (2007). ...

Za pripravo seznama virov se uporablja predpisano pisavo. Zaradi boljšega pregleda je prva vrstica viseča (za 1 cm, nastavitev odstavka, lastnost viseče).

Primer:

Kameg, K.M., Luther Szpak, J., Cline, T.W. in McDermott, D. S. (2014). Utilization of standardized patients to decrease nursing student anxiety. *Clinical simulation in nursing*, 10(11), 567–573.

Nixon Lintin, J. in Journell, W. (2015). Meeting the demand for online education: a study of a state-run program designed to train virtual K-12 Teachers. V T. L. Heafner, R. Hartshorne in T., Petty (ur.), *Exploring the effectiveness of online education in K-12 environments* (str. 45–65). Hershey: IGI Global.

Thompson, C. in Adderley, U. (2018). A signal detection analysis. *International journal of nursing studies*. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2014.10.015>

Primeri navajanja posameznega tipa virov

a) Monografija

○ **Tiskana monografija**

Smith, J. E. (1988). *Biotechnology* (2nd ed.). Edward Arnold.

S poševnimi črkami se zapiše naslov monografije, ne pa tudi izdaje (angl. »edition«).

○ **Monografija na svetovnem spletu**

Landau, S. in Everitt, B. S. (2004). *A handbook of statistical analyses using SPSS*. Chapman & Hall/CRC Press LLC.

http://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/SPSS_Statistical_Analyses_using_SPSS.pdf

b) Poglavje iz monografije

○ **Tiskano poglavje iz monografije**

Nixon Lintin, J. in Journell, W. (2015). Meeting the demand for online education: a study of a state-run program designed to train virtual K-12 Teachers. V T. L. Heafner, R. Hartshorne in T. Petty (ur.), *Exploring the effectiveness of online education in K-12 environments* (str. 45–65). IGI Global.

Pozorni moramo biti na oznako »V« za naslovom poglavja, ki nakazuje, da gre za poglavje v monografiji.

S poševnimi črkami se zapiše naslov monografije, ne pa naslova poglavja.

Uredniki so, za razliko od avtorjev, navedeni najprej z inicialko/-ami imen(a), sledi priimek, ki od imena ni ločen z vejico.

○ **Poglavje iz monografije na svetovnem spletu**

Trojanová, Z., Palček, P., Lukáč, P. in Drozd, Z. (2014). Influence of solute atoms on deformation behaviour of selected magnesium alloys. V F. Czerwinski (ur.), *Magnesium alloys - properties in solid and liquid states* (str. 45–65). InTech. <https://www.intechopen.com/books/magnesium-alloys-properties-in-solid-and-liquid-states/influence-of-solute-atoms-on-deformation-behaviour-of-selected-magnesium-alloys>

V kolikor obstaja, navedite raje DOI (angl. »digital object identifier«) v obliki https://doi.org/_____.

Trojanová, Z., Palček, P., Lukáč, P. in Drozd, Z. (2014). Influence of solute atoms on deformation behaviour of selected magnesium alloys. V F. Czerwinski (ur.), *Magnesium alloys - properties in solid and liquid states*. InTech. <https://doi.org/10.5772/58949>

c) Zaključno delo

○ **Tiskano zaključno delo**

Pri diplomskem, magistrskem, doktorskem oz. zaključnem delu, ki je dostopno le v tiskani obliki, na koncu naslova, ki je zapisan s poševnimi črkami, navedemo tudi ustrezno oznako zaključnega dela z navadnimi črkami [Diplomsko delo], [Zaključno delo], [Magistrsko delo], ipd.

Rošeto, S. (2014). *Identifikacija in razvoj e-vsebin o informacijski varnosti v zdravstveni negi* [Diplomsko delo]. Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju.

- **Zaključno delo na svetovnem spletu**

Pri diplomskem, magistrskem, doktorskem oz. zaključnem delu, ki je dostopno na spletu, na koncu naslova, ki je zapisan s poševnimi črkami, navedemo tudi ustrezno oznako zaključnega dela z navadnimi črkami in založnik, ki je po navadi univerza oz. fakulteta (npr. [Diplomsko delo, Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju]) po kateri sledi pika. Sledi ime spletne strani, kje je objavljen vir (npr. Repozitorij Univerze na Primorskem) in pika. Navajanje se zaključi s spletno povezavo do vira.

Okretič, K. (2023). *Kakovost življenja pacienta po opeklinski poškodbi* [Diplomsko delo, Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju]. Repozitorij Univerze na Primorskem. <https://repozitorij.upr.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=19646>

d) Članek iz revije

- **Natisnjen članek iz revije (izključno za tiskane vire, ki nimajo DOI)**

Poklar Vatovec, T. (2011). Prehransko presejanje in prehranska podpora starostnika. *Dietetikus*, 13(2), 6–10.

Kameg, K. M., Luther Szpak, J., Cline, T. W. in McDermott, D. S. (2014). Utilization of standardized patients to decrease nursing student anxiety. *Clinical simulation in nursing*, 10(11), 567–573.

Številka 10 je letnik (angl. »volume«) revije in se piše s poševnimi črkami. Številka v oklepaju (11) pa je številka revije (angl. »issue« oz. »number«) in se piše z navadnimi črkami.

Imena revij se izpišejo v celoti, kratic se ne uporablja. Npr. namesto *J Appl Physiol* se zapiše ime revije v celoti torej *Journal of Applied Physiology*.

- **Članek iz revije v tisku (angl. »in press«)**

V omenjenem primeru namesto letnice dodamo oznako »v tisku«. Priporočamo vam, da pred končno oddajo dela za omenjene vire preverite, ali so morda že objavljeni in pridobili tudi končno letnico, letnik (angl. »volume«) in številko (angl. »issue«).

Iacoviello, L., Bonaccio, M., Cairella, G., Catani, M. V., Costanzo, S., D'Elia, L., Giacco, R., Rendina, D., Sabino, P., Savini, I. in Strazzullo, P. (v tisku). Diet And Primary Prevention Of Stroke: Systematic Review And Dietary Recommendations By The Ad Hoc Working Group Of The Italian Society Of Human Nutrition. *Nutrition, Metabolism and Cardiovascular Diseases*. <https://doi.org/10.1016/j.numecd.2017.12.010>

V kolikor DOI ne obstaja, navedemo spletno povezavo do omenjenega vira.

- **Članek iz revije dostopen na svetovnem spletu**

Vavpotič, D., Žvanut, B. in Trobec, I. (2013). A comparative evaluation of e-learning and traditional pedagogical process elements. *Educational technology & society*, 16(3), 76–87. http://www.ifets.info/journals/16_3/6.pdf

V kolikor obstaja, raje namesto URL naslova navedemo DOI v obliki https://doi.org/____.

Kameg, K.M., Luther Szpak, J., Cline, T.W. in McDermott, D. S. (2014). Utilization of standardized patients to decrease nursing student anxiety. *Clinical simulation in nursing*, 10(11), 567–573. <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2014.09.006>

e) Prispevek iz zbornika

- **Prispevek iz natisnjenega zbornika**

Pri naslovu zbornika si lahko pomagamo z naslovom zapisanem v COBISSu ali drugi podatkovni zbirki, kjer je po navadi naveden naslov samega dogodka, kraj, datumi.

Miklič, M., Čermelj, N. in Bremec, T. (2009). Zdravstvena nega bolnika z bulozno epidermolizo. V D. Smrke, C. Triller, J. Nikolič in I. Kiprijanović (ur.), *Metode sodobnega zdravljenja: zbornik predavanj / IV. konferenca o ranah z mednarodno udeležbo, Portorož, 23.-24. april 2009* (str. 94–99). Klinični oddelek za kirurške okužbe, Kirurška klinika, Klinični center.

Pozorni moramo biti na oznako »V« za naslovom poglavja, ki nakazuje, da gre za poglavje v zborniku.

S poševnimi črkami se zapiše naslov zbornika, ne pa naslova prispevka.

Uredniki so, za razliko od avtorjev, navedeni najprej z inicialko/-ami imen(a), sledi priimek, ki od imena ni ločen z vejico.

- **Prispevek iz zbornika objavljenega na svetovnem spletu**

Zahlut, A. (2013). Three lessons for new pedagogical environments. V M. Orel (ur.), *Sodobni pristopi poučevanja prihajajočih generacij: zbornik referatov/Mednarodna konferenca EDUvision 2013, Ljubljana, 28.- 29. november 2013* (str. 12–16). Eduvision. http://eduvision.si/ZbornikEDUvision2013_splet.pdf

Strani se navedejo le, če obstaja ustrezno oštevilčenje.

f) Spletni vir

Pri navajanju spletnega vira, je potrebno, poleg letnice nastanka vira (v naslednjem primeru 2017), dodati, po vejici, še mesec in dan nastanka vira (v naslednjem primeru oktober in 30). Če datum nastanka vira ni znan, uporabimo že omenjeno oznako **b. d.** Pred navajanjem spletnega naslova ([https:// ...](https://...)) je potrebno dodati ime spletnega mesta, organizacije ali skupine, ki gosti spletno stran, poročilo ali kakršen koli drug vir, ki ga želimo navesti (v naslednjem primeru *Statistični urad Republike Slovenije*).

Klasinc, S. (2017, oktober 30). *Znani so rezultati opravljanja preizkusa iz prve naloge*. Statistični urad Republike Slovenije. <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6992>

Če avtor ni znan, se lahko navede natančno ime organizacije ali skupine. Če organizacija ali skupina je zapisana namesto avtorja, imena le-te ni potrebno dodati pred navajanjem spletnega naslova ([https:// ...](https://...)).

World Health Organisation (WHO). (b. d.). *10 facts about neurocysticercosis*. <http://who.int/features/factfiles/neurocysticercosis/en/>

Če avtor ali organizacija/skupina niso znani, začnemo navajanje z naslovom spletne strani:

Redki poklici: Nove generacije mladih kažejo več zanimanja za klesanje kamna. (2023, oktober 3). MMC RTV Slovenija. <https://www.rtvlo.si/zabava-in-slog/zanimivosti/redki-poklici-nove-generacije-mladih-kazejo-vec-zanimanja-za-klesanje-kamna/683596>

g) Zakonodaja in drugi pravni viri

- **Zakonodaja v tiskani obliki**

Pri zakonih navedemo natančno ime zakona, pika, sledi letnica v oklepaju, pika, Uradni list RS zapisano s poševnimi črkami, vejica, številka zakona zapisana z navadnimi črkami.

Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1). (2004). *Uradni list RS*, št. 86/2004.

Kot primer navajamo tudi Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS.

Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. (2010). *Uradni list RS*, št. 40/2010.

- **Zakonodaja objavljena na svetovnem spletu**

Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1). (2004). *Uradni list RS*, št. 86/2004. <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200486&stevilka=3836>

h) Patent

- **Patent v tiskani obliki**

Bryant, S. J. (1998). *Twin yacht keels* (Patent št. GB2322334A).

- **Patent pridobljen na svetovnem spletu**

Bryant, S. J. (1998). *Twin yacht keels* (Patent št. GB2322334A). <https://worldwide.espacenet.com/patent/search?q=pn%3DGB2322334A>

i) Standard

International Organization for Standardization. (2023). *Occupational health and safety management systems—Requirements with guidance for use* (ISO 45001:2023). <https://www.iso.org/obp/ui/en/#iso:std:iso:45002:ed-1:v1:en>

V kolikor spletne povezave ni na voljo, se omenjeni podatek opusti.

j) Program / programska oprema

Standardna programska oprema (npr. Microsoft Word, Microsoft PowerPoint, IBM SPSS, SAS, Java, Photoshop itn.) ne potrebuje posebnega navedka med viri. Vseeno pa, ko jih omenjate v besedilu navedite tudi, katero različico ste uporabili. Nestandardne oz. manj znane uporabljene računalniške programe pa vseeno navedite in ustrezno citirajte v besedilu.

Esolang, A. N. (2014). *Obscure Reference Generator* (1.1) [Računalniški program]. E & K Press.

Blub Blub. (2020). *Speech blubs: Language therapy* (2.4.3) [Mobilna aplikacija]. Google Play Store. <https://play.google.com/store/apps/details?id=org.blubbblub.app.speechblubs>

V kolikor spletne povezave ali različice programske opreme ni na voljo, se omenjene podatke opusti.

k) Javno dostopne podatkovne zbirke

V primeru, da uporabljate javno dostopne podatkovne zbirke, jih ustrezno navedite med viri in citirajte v besedilu.

National Center of Educational Statistics. (2009). *IPED report: Nova Southeastern University* [zbirka podatkov]. <http://www.nces.org/datasets/>